

Sygn. akt VIII GC 412/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Agnieszka Górska

Protokolant: sekr. sąd. Monika Karczmarska

po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2017 r. w Szczecinie

sprawy z powództwa A. W.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o zapłatę

I zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w K. na rzecz powoda A. W. kwoty 47.971,06 euro (czterdziestu siedmiu tysięcy dziewięciuset siedemdziesięciu jeden euro sześciu centów) oraz 243.660,38 zł (dwustu czterdziestu trzech tysięcy sześciuset sześćdziesięciu złotych trzydziestu ośmiu groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 26 lutego 2016 r. ;

II oddala powództwo w pozostałej części;

III zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 36.641 zł (trzydziestu sześciu tysięcy sześciuset czterdziestu jeden złotych) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt: VIII GC 412/16

UZASADNIENIE

Pozwem o zapłatę wniesionym w postępowaniu nakazowym 26 lutego 2016 roku A. W. wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty, by pozwana (...) spółka akcyjna z siedzibą w K. zapłaciła kwotę 461085,77 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania według norm przepisanych, w tym kosztami zastępstwa procesowego według podwójnej stawki przewidzianej przepisami, łącznie z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu powód wskazał, że zajmuje się sprzedażą m.in. wyrobów stalowych oraz surówki żelaza. W ramach długotrwałej współpracy stron towar ten sprzedawał również pozwanej. Każdorazowo – po dostarczeniu umówionego towaru – powód wystawiał fakturę VAT obejmującą ilość oraz cenę towaru, a w treści faktury wskazany był umówiony termin zapłaty. Pozwana przez niemal cały okres współpracy dokonywała zapłaty ze znacznym przekroczeniem ustalonych przez strony terminów. Od 2014 roku zaprzestała dokonywania zapłaty za zakupiony towar, jej zadłużenie sięgnęło kwoty 3 mln złotych, wskutek czego powód wstrzymał dostawy towarów. Domagał się również spłaty długu, w tym not odsetkowych objętych pozwem, które to noty wystosował z uwagi na przekraczanie umówionych terminów zapłaty. Pozwana nie zgłaszała zastrzeżeń co do prawidłowości ich wystawienia, a nadto prawidłowość tę potwierdziła w treści projektu porozumienia z 30 października 2015 roku. Zdaniem powoda pozwana po raz kolejny uznała

dochodzoną należność w korespondencji e-mailowej przesłanej powodowi w dniu 19 lutego 2016 roku, a mimo to zadłużenia nie uregulowała.

W dniu 18 kwietnia 2016 roku Sąd Okręgowy w Szczecinie, uwzględniając żądanie pozwu, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana podniosła zarzut niewłaściwości miejscowej sądu, a nadto domagała się oddalenia powództwa w całości oraz o zasądzenia od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania wg norm przepisanych. Pozwana zarzuciła, że powód nie wykazał, że pozostawała w zwłoce z zapłatą w zakresie wskazanym w wystawionych przez powoda notach odsetkowych załączonych do pozwu – nie przedstawił faktur, weksli ani wyciągu z rachunków bankowych wskazujących na daty płatności. Zaprzeczyła, jakoby projekt porozumienia bądź korespondencja e-mailowa z 19 lutego 2016 roku stanowiły uznanie długu przez pozwaną. Podkreśliła, że na mocy ustnej umowy zawartej z powodem 24 lutego 2014 roku w ramach rozliczania odsetek od wierzytelności powoda względem pozwanej powód miał prawo doliczać kwotę 8 euro netto do ceny każdej tony materiału kupowanego przez pozwaną od powoda. W ramach tej umowy umorzono też odsetki naliczone z tytułu wierzytelności z okresu sprzed zawarcia tej umowy. Kwota 8 euro miała rekompensować powodowi ewentualne opóźnienia w płatności należności handlowych po stronie pozwanej. Pozwana dokonywała w latach 2014-2016 zakupu materiałów za cenę wyższą niż standardowa i z tego względu powodowi nie przysługuje roszczenie o odsetki. Podniosła, że w roku 2014 z tego tytułu zapłaciła kwotę 87218,82 zł, w roku 2015 28494,07 zł, a w roku 2016 – 3495,47 zł, a zatem łącznie co najmniej 119208,36 zł. Kwestionując roszczenie powoda co do zasady pozwana z ostrożności procesowej podniosła, że od kwoty dochodzonej pozwem należy odjąć co najmniej równowartość 119208,36 zł. Nadto wskazała, że skoro kwota 8 euro stanowiła substytut odsetek, to naliczanie odsetek od całości kwot, w tym również części obejmującej 8 euro stanowi naliczanie odsetek od odsetek niedopuszczalne w świetle art. 482 §1 k.c. Na wypadek uznania przez Sąd, że powodowi przysługuje dochodzone pozwem roszczenie pozwana podniosła zarzut potrącenia wierzytelności wynikającej z roszczenia o zwrot kwoty 146626,28 zł z tytułu bezpodstawnego naliczania kwoty 8 euro za tonę materiału. Pozwana podniosła również zarzut przedawnienia kwoty 88843,32 zł, powołując się na treść art. 554 k.c. Wskazała, że należności objęte notą odsetkową nr (...) w kwocie 9626,13 zł są przedawnione w całości, a należności objęte notą (...) w zakresie odsetek naliczony za okres wcześniejszy niż 2 lata przed wytoczeniem powództwa w sprawie, tj. za okres przed 26 lutego 2014 roku.

Na rozprawie w dniu 23 czerwca 2017 roku powód zmodyfikował żądanie, domagając się kwoty 47971,06 euro wraz z odsetkami od dnia wytoczenia powództwa - w odniesieniu do not odsetkowych wyrażonych w euro: 2015/02/0002 i 2014/02/0002, w pozostałym zaś zakresie zasądzenia kwoty 251.265,14 zł wraz z odsetkami od dnia wytoczenia powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. W. od 7 października 1994 roku prowadzi Przedsiębiorstwo (...) w S.. Zajmuje się hurtową sprzedażą metali i rud metali.

(...) spółka akcyjna z siedzibą w K. zajmuje się m.in. produkcją wyrobów ogniotrwałych, odlewnictwem oraz produkcją konstrukcji metalowych. W skład zarządu spółki wchodzi A. Z. i K. R., zaś prokurentami są K. P. i A. P..

Dowód:

- wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej A. W. – k. 16;

- informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców pozwanej z 29.06.2016r. – k. 81-85;

Strony współpracowały ze sobą od 2005 roku w ten sposób, że pozwana kupowała od powoda oferowane przez niego materiały, w tym przede wszystkim surówkę żelaza. Pozwana często płaciła należności względem powoda po terminie.

Wobec coraz większych opóźnień z płatnościami powód zaczął wystawiać pozwanej na koniec roku noty odsetkowe za opóźnienie, a następnie kwoty te w 50% umarzał, co miało zachęcać pozwaną do terminowego regulowania należności.

Strony stosowały również weksle, jako zabezpieczenie zapłaty należności. Celem wykazania dobrej płynności finansowej pozwanej, nieopłacone dotychczas faktury były zastępowane nowym zobowiązaniem z weksła, płatnym w terminie określonym w tym wekslu; dopiero od tego terminu naliczano odsetki. Pozwana wykupywała tak wystawione weksle płacąc przelewem.

Dowód:

- zeznania reprezentanta pozwanej K. R. – k. 493-494 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 23.06.2017r. – k. 496;
- zeznania powoda – k. 494-495 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 23.06.2017r. – k. 496;
- zeznania świadka M. L. – k. 490 verte – 491 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 23.06.2017r. – k. 496;

Pozwana zwracała się do powoda o umorzenie odsetek objętych wystawianymi przez powoda notami odsetkowymi i w początkowym okresie współpracy zdarzało się, że powód na to umorzenie wyrażał zgodę.

Powód odmówił umorzenia odsetek objętych notami odsetkowymi:

- (...) z 19 czerwca 2012 roku na kwotę 17088,23 euro;
- (...) z 7 listopada 2012 roku na kwotę 10291,68 euro;
- (...) z 22 sierpnia 2012 roku na kwotę 20032,41 euro.

Dowód:

- pismo powoda z 26.07.2012r. – k. 240;
- nota odsetkowa nr (...) z 19.06.2012r. – k. 241-244;
- pismo pozwanej z 09.01.2013r. – k. 245;
- nota odsetkowa nr (...) z 07.11.2012r. – k. 246-247;
- pismo powoda z 20.09.2012r. – k. 248;
- pismo pozwanej z 11.09.2012r. – k. 249;
- nota odsetkowa nr (...) – k. 250-251;
- zeznania świadka M. L. – k. 490 verte – 491 wraz z zapisem audio-video rozprawy z 23.06.2017r. – k. 496;

W dniu 7 marca 2013 roku powód wystawił pozwanej notę odsetkową nr (...) na kwotę 19707,99 euro, w dniu 6 czerwca 2013 roku notę odsetkową nr (...) na kwotę 15517,22 euro, w dniu 3 lipca 2013 roku notę odsetkową nr (...) na kwotę 14566,91 euro, a w dniu 8 listopada 2013 roku notę odsetkową nr (...) na kwotę 30884,78 euro.

Dowód:

- noty odsetkowe – k. 252-259;

Pozwana zwróciła się do powoda o umorzenie not odsetkowych wskazując, że kontynuując współpracę rozliczy 50% wartości tych not w taki sposób, że do kolejnych dostaw doliczy kwotę 8 euro do ceny każdej tony sprzedawanej surówki. Pozwana ubiegała się o kredyt i chciała wykazać lepszy stan finansowy spółki (nie uwzględniający

wystawionych not odsetkowych). Powód przystał na wprowadzenie takiego mechanizmu rozliczania i obowiązywał on aż do końca współpracy. Kwota 8 euro doliczana do każdej tony surówki miała wyczerpywać kwotę wynikającą z not odsetkowych w 50%.

Dowód:

- zeznania świadka M. L. – k. 490 verte – 491 wraz z zapisem audio-video rozprawy na k. 496;
- zeznania powoda – k. 494-494 verte wraz z zapisem audio-video rozprawy na k. 496;
- częściowo zeznania reprezentanta pozwanej – k. 493-494 wraz z zapisem audio-video rozprawy na k. 496;

W dniu 30 kwietnia 2014 roku księgowa powoda M. L. dokonała przeksięgowania kwot: 19707,99 euro, 15517,22 euro, 14566,91 euro oraz 30884,78 euro w związku z umorzeniem not odsetkowych pozwanej. Decyzję o umorzeniu należności objętych ww. notami nr (...), (...), (...), (...) podjął A. W..

Dowód:

- polecenie przeksięgowania –k. 239;
- zeznania świadka M. L. – k. 490 verte – 491 wraz z zapisem audio-video rozprawy na k. 496;

Powód wystawił w dniu 13 lutego 2014 roku notę odsetkową nr (...) obejmującą żądanie uregulowania tytułem odsetek za zwłokę kwoty 9626,13 euro tytułem opóźnienia w zapłacie 18 faktur, przy 13,00% oprocentowaniu. Opóźnienia te trwały od 31 do 112 dni, zaś najstarsza z faktur objętych notą odsetkową została wystawiona 20 czerwca 2013 roku, z terminem płatności 19 sierpnia 2013 roku. Powód wskazał dzień 14 kwietnia 2014 roku jako termin zapłaty należności objętych notą odsetkową

Dowód:

- nota odsetkowa nr (...) z 13.02.2014r. wraz z dowodem nadania – k. 18-20;

W dniu 2 lutego 2015 roku powód wystawił notę odsetkową nr (...) obejmującą żądanie uregulowania tytułem odsetek za zwłokę kwoty 114000,41 zł tytułem opóźnienia w zapłacie 28 faktur, przy 13,00% oprocentowaniu. Opóźnienia te trwały od 10 do 186 dni, zaś najstarsza z faktur objętych notą odsetkową została wystawiona 6 marca 2014 roku, z terminem płatności 5 maja 2014 roku. Termin zapłaty należności objętych notą odsetkową ustalono na 3 kwietnia 2015 roku.

Dowód:

- nota odsetkowa nr (...) z 02.02.2015r. wraz z dowodem nadania – k. 21-22;

Powód wystawił w dniu 2 lutego 2015 roku notę odsetkową nr (...) obejmującą żądanie uregulowania tytułem odsetek za zwłokę kwoty 38344,93 euro tytułem opóźnienia w zapłacie 62 faktur, przy 13,00% oprocentowaniu. Opóźnienia te trwały od 8 do 199 dni, zaś najstarsza z faktur objętych notą odsetkową została wystawiona 3 września 2013 roku, z terminem płatności 2 listopada 2013 roku. Termin zapłaty należności objętych notą odsetkową ustalono na 3 kwietnia 2015 roku.

Dowód:

- nota odsetkowa nr (...) z 02.02.2015r. – k. 23-25;

W dniu 15 czerwca 2015 roku powód wystawił notę odsetkową nr (...) obejmującą żądanie uregulowania tytułem odsetek za zwłokę kwoty 129659,97 zł tytułem opóźnienia w zapłacie 55 faktur, przy 13,00% oprocentowaniu. Opóźnienia te trwały od 37 do 163 dni, zaś najstarsza z faktur objętych notą odsetkową została wystawiona 13 maja

2014 roku, z terminem płatności 12 lipca 2014 roku. Powód wskazał 14 sierpnia 2015 roku jako termin zapłaty należności objętych notą odsetkową.

Dowód:

- nota odsetkowa nr (...) z 15.06.2015r. wraz z dowodem nadania – k. 27-30;

15 czerwca 2015 roku powód wystawił notę odsetkową nr (...) wzywając pozwaną do uregulowania tytułem odsetek za zwłokę sumy 1150,69 zł w terminie do 14 sierpnia 2015 roku. Wskazał przy tym na wystawienie czterech weksli – każdy na 150000 zł - w dniu 22 grudnia 2014 roku oraz ich wykupienie po terminie (od 1 do 14 dni).

Dowód:

- nota odsetkowa nr (...) z 15.06.2015r. wraz z dowodem nadania – k. 31-32;

Dnia 30 października 2015 roku powód wystawił notę odsetkową nr (...) wzywając pozwaną do uregulowania tytułem odsetek za zwłokę sumy 6457,07 zł w terminie do 29 grudnia 2015 roku. Wskazał przy tym na wystawienie pięciu weksli – czterech na kwotę 150000 zł każdy oraz jeden na kwotę 114582,90 zł - w dniu 22 grudnia 2014 roku oraz ich wykupienie po terminach.

Dowód:

- nota odsetkowa nr (...) z 30.10.2015r. wraz z dowodem nadania – k. 33-34;

Pozwana, dążąc do porozumienia z powodem i podjęcia dalszej współpracy przygotowała projekt porozumienia datowany na 30 października 2015 roku, w którym zaproponowała ustalenie terminów spłat wierzytelności powoda oraz zabezpieczenie przyszłych wierzytelności. Podpisany przez K. R. i A. Z. projekt porozumienia wskazywał na uznanie przez pozwaną zadłużenia wobec powoda w kwocie 2568521,38 zł, na które składały się zobowiązania wynikające z weksli własnych pozwanej wyszczególnionych w załączniku do porozumienia. W §1 pkt 2 projektu wierzyciel wyraził zgodę na zmianę terminów płatności weksli.

W §5 projektu zapisano „w przypadku nie wykonywania przez (...) S.A. niniejszego Porozumienia zgodnie z jego zapisami, K. uzna noty odsetkowe Wierzyciela: (...), (...), (...), (...), (...), (...).”

Projekt porozumienia nie został zaakceptowany przez A. W..

Dowód:

- projekt porozumienia z 30.10.2015r. – k. 35-36 wraz z załącznikiem na k. 37;

W okresie od 1 kwietnia 2014 roku do 9 lutego 2016 roku pozwana kupowała u powoda surówkę przeróbczą. W 2014 roku zakupiła 2659,24 tony surówki, w 2015 roku 894,42 tony, a w 2016 roku 103,16 ton. Od 1 kwietnia 2014 roku do 29 stycznia 2015 roku cena surówki wynosiła 1500,00 zł netto za tonę bądź 375,00 euro za tonę. Począwszy od 13 lutego 2015 roku cena netto surówki wynosiła 1470,00 zł, zaś od 10 czerwca 2015 roku 1350,00 zł za tonę. W 2016 roku powód dwukrotnie sprzedał pozwanej surówkę przeróbczą w cenie netto 215,00 euro za tonę. Pozwana każdorazowo uiszczała należność za towar po terminie, a zwłoka ta wynosiła od 37 do 163 dni.

Dowód:

- faktury VAT – k. 90-173;

- faktury VAT wraz z potwierdzeniami przelewów – k. 263-425;

W okresie od 10 czerwca 2014 roku do 3 marca 2016 roku pozwana dokonywała szeregu przelewów – tak w złotych polskich, jak i w euro - na rzecz powoda, tytułem należności objętych wystawionymi w tym okresie fakturami VAT.

Dowód:

- zestawienia zbiorcze operacji bankowych pozwanej – k. 174, 176, 178, 188-189, 203, 206, 208-209, 211, 213;
- potwierdzenia przelewów – k. 175, 177, 179-187, 190-194, 204-205, 207, 210, 212, 214-221;

W dniu 22 grudnia 2014 roku K. R. i K. P. podpisali 19 weksli o nr od 001MA do 008MA oraz od 010MA do 020MA opiewających każdy na kwotę 150000 zł oraz jeden weksel o nr 009MA na kwotę 114582,90 zł, które to weksle obejmowały obroty stron w okresie od 13 maja 2014 roku do 4 września 2014 roku. A. W. potwierdził „zapłatę 2964582,90 zł w postaci weksli o numerach od 001MA do 020 MA (weksli) w dniu 22-12-2014”. Wystawienie przez pozwaną weksli miało być zapłatą za faktury, w miejsce których powstały zobowiązania wekslowe.

Dowód:

- kopie weksli nr 001MA-020MA – k. 196-202;
- zestawienie obrotów – k. 195;
- zeznania powoda – k. 494-494 verte wraz z zapisem audio-video rozprawy na k. 496;

W okresie od 28 października 2015 roku do 19 listopada 2015 roku A. Z. i A. W. korespondowali w sprawie zawarcia porozumienia, obejmującego również należności objęte notami odsetkowymi nr (...), (...), (...), (...), (...).

W e-mailu z 16 listopada 2015 roku A. W. wskazał, że do ceny za dostawy od 1 maja 2014 roku oraz w pierwszym kwartale 2015 roku była doliczana kwota 8 euro za tonę. „Dotyczyło to czterech not odsetkowych wystawionych w 2013 r: (...), (...) na łączną kwotę 80676,90 euro, które zostały umorzone w całości w dniu 30 kwietnia 2014 ale 50% - (...),45 eur miało być spłacane dodając do każdej tony 8euro (...)”.

Celem zawarcia porozumienia i podjęcia dalszej współpracy strony korespondowały e-mailowo również w okresie od 11 lutego 2016 roku do 19 lutego 2016 roku.

Dowód:

- korespondencja e-mailowa stron z okresu 28.10.2015-19.11.2015 – k. 235-238;- korespondencja e-mailowa stron – k. 38-40;

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo oparte na przepisie art. 481 § 1 k.c. okazało się uzasadnione niemal w całości.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu braku właściwości miejscowej Sądu wskazać należy na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 1991 roku, III CZP 31/91, publ. LEX nr 527107, zgodnie z którą samoistne powództwo o odsetki za opóźnienie spełnionego świadczenia może być wytoczone przed sądem miejsca wykonania umowy (art. 34 k.p.c.). Pomiędzy zobowiązaniem głównym, a odsetkami za opóźnienie zachodzi związek materialny. Uprzednie istnienie zobowiązania głównego jest bowiem warunkiem powstania roszczenia o odsetki za opóźnienie. Taka relacja między tymi świadczeniami ma też swoje następstwa. Jeżeli odsetki należą się za opóźnienie w wykonaniu umowy, roszczenie o ich zapłatę jest w istocie roszczeniem o wykonanie umowy, zaś powództwo o wykonanie umowy zawsze można wytoczyć przed Sąd miejsca jej wykonania (art. 34 k.p.c.). To, że obowiązek zapłaty odsetek wynika z ustawy nie ma istotnego znaczenia. Umowa jako czynność prawna wywołuje nie tylko skutki w niej wyrażone, lecz również te, które wynikają z ustawy (art. 56 k.c.). W konsekwencji zarzut braku właściwości miejscowej Sądu nie został uwzględniony.

Przechodząc do meritum sprawy - powód domagał się zasądzenia na jego rzecz od pozwanej należności objętych sześcioma notami odsetkowymi wystawionymi pomiędzy 13 lutego 2014 roku a 30 października 2015 roku. Swoje

żądanie oparł zatem na przepisie art. 481 §1 k.c. zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Ustalenia faktyczne w sprawie Sąd poczynił w oparciu o przedstawiony przez strony materiał dowodowy, w tym przede wszystkim w oparciu o dokumenty w postaci not odsetkowych, faktur, potwierdzeń przelewów, wyciągów z rachunków oraz korespondencji e-mailowej stron. Dokumenty te nie budziły wątpliwości co do swojej wiarygodności, której nie zaprzeczyła żadna ze stron.

Strona pozwana, mimo iż początkowo zarzuciła niewykazanie przez powoda wysokości żądanych należności, ostatecznie – po przedłożeniu przez powoda dokumentów obejmujących faktury i wyciągi z rachunków dokumentujące terminy płatności należności i wysokości zapłaty - nie kwestionowała twierdzeń powoda dotyczących wysokości należności objętych notami odsetkowymi ani też nie utrzymywała, że zapłata nastąpiła w innym terminie niż wskazywany przez powoda. Nie odniosła się do przedłożonych dokumentów, nie podważając okoliczności, jakie z nich wynikały. W konsekwencji zadaniem Sądu była jedynie ocena zarzutów pozwanej, która twierdziła, że należności objęte notami odsetkowymi zostały już zrekompensowane przez doliczenie kwoty 8 euro do każdej tony sprzedawanej przez powoda surówki żelaza.

Na powyższą okoliczność pozwana zgłosiła dowody z zeznań świadków – K. P. i A. S.. K. P., prokurent pozwanej i zarazem szef produkcji wskazywał na prowadzenie z powodem rozmów odnośnie doliczenia 8 euro do każdej tony dostarczanego towaru. Wiedza świadka w tym zakresie obejmowała jedynie to, że kwota ta miała rekompensować odsetki, że miała być doliczana do momentu, w którym spółka odzyska płynność finansową i będzie płacić faktury na bieżąco. K. P. nie miał wiedzy odnośnie tego, których faktur ma dotyczyć dopłata 8 euro, jak również które noty odsetkowe mają być w ten sposób spłacane.

Wiedza A. S. ograniczała się do tego, że do każdej surówki od kwietnia 2014 roku miało być doliczane 8 euro w ramach odsetek. Świadek wskazał wprawdzie, że wg niego doliczenie to miało obejmować przyszłe ewentualne nieterminowe płatności, ale nie wiedział nic ani o tym, czy strony zakładały powstanie opóźnienia w zapłacie, ani o porozumieniu odnośnie zaległych odsetek. Nie znał również treści korespondencji między stronami ani nie uczestniczył w rozmowach stron. Sama wiedza świadka, że doliczanie to miało obowiązywać aż do odwołania nie jest zaś wystarczająca do poczynienia ustaleń faktycznych odnośnie tego, co miało być rekompensowane poprzez ww. mechanizm doliczania.

Nadto, zeznania tego świadka były sprzeczne z zeznaniami wiceprezesa zarządu pozwanej i powoda. K. R. stwierdził, że kwota 8 euro doliczana do każdej tony kupowanej surówki żelaza miała być zaliczana na poczet istniejących już zaległych należności i obowiązywać również na dalszy okres wobec przekonania pozwanej o niemożności dokonywania zapłaty w terminach. Ostatecznie jednak, w dalszej części zeznań potwierdził, że kwota 8 euro miała stanowić rekompensatę już istniejącego zadłużenia z tytułu odsetek. Stwierdzenie to koresponduje z pozostałymi zeznaniami K. R., dla którego istotna była zmiana mechanizmu rozliczania not odsetkowych ze względu na sposób ujęcia tego zadłużenia w sprawozdaniu finansowym, jak również ze względów wizerunkowych – pozwana nie chciała, by inni dostawcy dowiedzieli się o tym, że płaci noty odsetkowe powodowi. Świadek przyznał również, że kwota 8 euro miała rekompensować m.in. należności objęte notami odsetkowymi za 2013 rok. W konsekwencji Sąd nie dał wiary K. R. co do tego, że umowa o doliczanie kwoty 8 euro miała rekompensować również przyszłe należności. Przeczą temu zarówno zeznania powoda, jak i pozostałe dowody.

Z zeznań powoda wynika, że kwota 8 euro miała zaspokajać należności wynikające z 4 wcześniejszych not odsetkowych z 2012 i 2013 roku. Zeznania te uznano za wiarygodne. Umorzenie not odsetkowych z lat 2012 i 2013 zostało udokumentowane. Nadto, o tym, że umorzenie to było rezultatem uzgodnień stron co do spłaty not odsetkowych przy zastosowaniu mechanizmu doliczania kwoty 8 euro do każdej tony surówki żelaza, świadczy przedłożona korespondencja elektroniczna. Potwierdzają to również przedstawione wcześniej pobudki pozwanej, która nie chciała wykazywać not odsetkowych w sprawozdaniu finansowym. Samo przekonanie reprezentanta pozwanej o tym, że

taki mechanizm rozliczania zastosowany zostanie również w przyszłości, wobec spodziewanych problemów ze spłatą kolejnych zobowiązań, nie mógł być podstawą do uznania, że takie były uzgodnienia stron.

O braku podstaw do uznania należności objętych notami odsetkowymi za uregulowane przekonuje również treść e-maila A. W. z 4 listopada 2015 roku, w którym, odnosząc się do propozycji zawarcia porozumienia wskazał na noty odsetkowe będące przedmiotem dochodzenia w niniejszej sprawie, które powinny zostać tym porozumieniem objęte. Również w samej treści projektu porozumienia z 30 października 2015 roku pozwana proponowała uznanie not odsetkowych w przypadku niewykonywania przez nią postanowień proponowanego porozumienia.

Sąd zwrócił również uwagę, że w trakcie negocjacji stron odnośnie spłaty części zadłużenia, przez cały czas wymieniane były wszystkie noty będące przedmiotem żądania pozwu. Wskazuje na to korespondencja e-mailowa z listopada 2015 roku, w której powód wskazał na konieczność uwzględnienia dochodzonych pozwem not odsetkowych w przygotowywanym porozumieniu. Powód wyraźnie wskazał (e-mail z 16.11.2015r.), że do ceny za dostawy od 1 maja 2014 roku była doliczana kwota 8 euro za tonę, co dotyczyło czterech not odsetkowych wystawionych w 2013 roku: (...), (...) na łączną kwotę 80676,90 euro, które zostały umorzone w całości w dniu 30 kwietnia 2014 roku. Potwierdzeniem powyższego jest również dokument polecenia księgowania z 30 kwietnia 2014 roku, z którego jednoznacznie wynika dokonanie umorzenia not odsetkowych pozwanej w takich samych kwotach, jakie wskazano w notach odsetkowych nr: (...), (...).

Niezależnie od powyższego, za nielogiczne należy uznać prezentowane przez pozwaną stanowisko, zgodnie z którym strony z góry zakładały, że nastąpi opóźnienie w spłacie przyszłych należności i ustalały z góry ryczałtową kwotę, która miała rekompensować to zadłużenie, w sytuacji, w której oczywistym jest, że istnieją jeszcze inne dotychczas niezapłacone należności z tytułu odsetek. Samo ustalenie między stronami mechanizmu doliczania 8 euro do każdej tony kupowanej surówki, a nawet przyjęcie, że doliczanie to będzie obowiązywało aż do całkowitej spłaty należności pozwanej nie jest wystarczające do uznania, że przy pomocy tego mechanizmu pozwana spłaciła zadłużenie objęte notami odsetkowymi wymienionymi w pozwie.

Sąd miał przy tym na uwadze słowa wiceprezesa pozwanej o pojawieniu się w 2014 i 2015 roku not odsetkowych odnoszących się do zadłużenia z roku 2013. Podkreślenia jednak wymaga, że przedstawiony wcześniej sposób zarachowywania kwoty 8 euro nie oznaczał zaspokojenia wszystkich odsetek za poprzednie lata. Kwota ta – jak wynika z zestawienia korespondencji elektronicznej z 16 listopada 2015 roku oraz dokumentu księgowania – zaspokajała należności objęte notami odsetkowymi wystawionymi w 2012 i 2013 r., a zatem konkretnie wyliczone kwoty w dokumentach (notach) powoda.

Dostrzec przy tym należy, że pozwana nie zgłaszała żadnych zastrzeżeń co do not wystawionych w 2014 i 2015 roku przez powoda. Brak jest jakiegokolwiek dokumentu, który potwierdzałby zeznania K. R. o składaniu zastrzeżeń ustnych. W tym zakresie Sąd nie dał wiary zeznaniom reprezentanta pozwanej. Zaznaczenia przy tym wymaga, że strony co do zasady, także ze względu na odległość, zwłaszcza w sprawach rozliczeń kontaktowały się e-mailowo. Trudno zatem przyjąć, by akurat w przypadku złożenia zastrzeżeń co do wystawienia not odsetkowych, a zatem niewątpliwie istotnej dla pozwanej kwestii, nie zachował się żaden dokument bądź e-mail potwierdzający ich złożenie.

Sąd nie podzielił również argumentacji pozwanej wskazującej na to, że wystawianie not odsetkowych przez powoda naruszało zakaz anatocyzmu. Zgodnie z art. 482 §1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłuższej sumy.

Strona pozwana twierdziła, że kwota 8 euro miała rekompensować brak zapłaty noty odsetkowej, to tym samym stanowiła formę naprawienia szkody wynikłej z braku płatności odsetek. Nie sposób zatem przyjmować, że kwota ta stanowiła „odsetki od odsetek”, skoro jej wysokość nie była uzależniona od poszczególnych pozycji not odsetkowych. Dostrzec też należy, że taki mechanizm rozliczania stron został zaproponowany przez samą pozwaną i w jej interesie.

Wobec tego, że zarzut nieważności umowy jest niezasadny, brak jest też podstaw do uznania, że powodowi przysługuje wierzytelność o zapłatę kwoty 119208,36 zł netto z tytułu zwrotu kwoty wynikającej z doliczania 8 euro do każdej tony kupowanej surówki żelaza. Tym samym zarzut potrącenia wzajemnych wierzytelności, oparty na przepisie art. 498 k.c., nie odniósł zamierzonego skutku.

Za nietrafny uznano również zarzut przedawnienia roszczenia. W tym zakresie w pełni należy podzielić argumentację zawartą w odpowiedzi powoda na sprzeciw złożony przez pozwaną. Odsetki za opóźnienie traktowane jako świadczenie okresowe w rozumieniu art. 118 k.c. przedawniają się z upływem trzyletniego terminu przedawnienia (a nie dwuletniego wynikającego z art. 554 k.c. jak wskazywała pozwana). Sąd orzekający podziela stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2005 r., III CK 619/04, LEX nr 180855, zgodnie z którym w przypadku, gdy roszczenie główne wygasło na skutek jego zapłaty przed upływem terminu przedawnienia, do przedawnienia roszczeń o odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia głównego stosuje się ustanowiony przez art. 118 k.c. - przewidziany dla roszczeń o świadczenia okresowe - trzyletni termin przedawnienia.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy wskazać należy, że najstarsza nota odsetkowa, którą wystawił powód pochodzi z 13 lutego 2014 roku (...) i obejmuje – również najstarsze - odsetki za okres od 20 sierpnia 2013 roku. Odsetki te powstały w związku ze zwłoką w zapłacie należności objętych fakturą z 20 czerwca 2013 roku, z terminem płatności 19 sierpnia 2013 roku. Pozew został zaś wniesiony 26 lutego 2016 roku, a zatem przed upływem trzyletniego terminu przedawnienia roszczeń o odsetki.

Podsumowując, powód wykazał zasadność swojego roszczenia przedstawiając – niezakwestionowane przez pozwaną – dokumenty wskazujące na opóźnienie pozwanej z zapłatą należności objętych notami odsetkowymi przedłożonymi wraz z pozwem. Pozwana natomiast nie sprostowała ciężarowi wykazania, że należności te zostały już zaspokojone przez dopłatę 8 euro do każdej tony kupowanej przez nią surówki żelaza, bądź też że uległy one przedawnieniu. Z tego względu Sąd uznał powództwo A. W. za uzasadnione.

Co do wysokości dochodzonego przez powoda roszczenia Sąd nie uwzględnił powództwa jedynie w stosunku do dwóch ostatnich not: (...) oraz (...), które to noty wskazywały jako podstawę obliczenia należności weksle.

Z zeznań powoda i wyjaśnień reprezentanta pozwanej wynika, że poprzez wystawienie weksla miało nastąpić uznanie faktur za uregulowane i miało powstać zobowiązanie wekslowe. W notach odsetkowych powódka wskazała terminy płatności weksli oraz okresy, za które – w związku z wykupem weksli po terminie – naliczyła odsetki. Dowodów wskazujących na zapłatę tych weksli po terminie powód nie dołączył. Nadto, choć strona pozwana dołączyła do sprzeciwu kopie weksli, nie wykazano, że weksle te zostały przedstawione pozwanej do zapłaty zgodnie z wymogami prawa wekslowego. Zgodnie bowiem z art. 38 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (t.j. Dz.U. z 2016r., poz. 160) posiadacz weksłu, płatnego w oznaczonym dniu albo w pewien czas po dacie lub po okazaniu, powinien przedstawić go do zapłaty bądź w pierwszym dniu, w którym można wymagać zapłaty, bądź w jednym z dwóch następujących dni powszednich.

Wobec zmodyfikowania wartości żądania na rozprawie w dniu 23 czerwca 2017 roku poprzez żądanie zapłaty kwoty 47971,06 euro, wynikającej z sumowania należności objętych notami odsetkowymi nr (...) oraz (...) Sąd uwzględnił to żądanie w takiej walucie, w jakiej je wyrażono. W pozostałym zakresie, tj. co do żądania zasądzenia kwoty 251265,14 zł wraz z odsetkami od dnia wytoczenia powództwa, na skutek nieuwzględnienia należności objętych notami odsetkowymi nr (...) (1150,69 zł) oraz (...) (6457,07 zł) zasądzono od pozwanej na rzecz powoda kwotę 243660,38 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 26 lutego 2016 roku, o czym orzeczono w punkcie I i II sentencji wyroku.

W punkcie III orzeczono o kosztach procesu na podstawie art. 100 k.p.c. Dokonano przy tym stosunkowego rozdzielenia kosztów w stosunku do stopnia wygrania sprawy. Pomimo tego, iż powód przegrał sprawę jedynie co do 1,6% dochodzonego roszczenia, wysokość kosztów procesu uzasadniała rozdzielenie tych kosztów stosownie do stopnia wygrania sprawy. Na koszty poniesione przez powoda złożyły się kwota 23054,30 zł tytułem opłaty od

pozwu, kwota 14400 zł kosztów zastępstwa procesowego oraz kwota 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa. Po stronie pozwanej koszty obejmowały kwotę 14400 zł tytułem zastępstwa procesowego oraz 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa, tj. łącznie koszty procesu wyniosły 51888,30 zł. Powód powinien ponieść koszty procesu odpowiadające 1,6% tej kwoty tj. 830,21 zł. W konsekwencji, po odjęciu od sumy kosztów procesu poniesionych przez powoda (37471,30 zł) kwoty 830,21 zł, zasądzone od pozwanej na rzecz powoda różnicę w kwocie 36641 zł.